

VRIENDENVANDE **Levenseinde**KLINIEK

Rapport inzake de
Jaarrekening 2017

Stichting Vrienden van de Levenseindekliniek
'S-GRAVENHAGE

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1. Bestuursverslag

1.1	Algemeen	2
1.2	Financieel	3
1.3	Toekomstparagraaf	4
1.4	Conclusie	5

2. Jaarrekening

2.1	Balans per 31 december 2017	7
2.2	Staat van baten en lasten over 2017	9
2.3	Vergelijking begrotingscijfers 2017	10
2.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	11
2.5	Toelichting op de balans	12
2.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	14

3. Overige gegevens

3.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	17
-----	---	----

Bestuursverslag Stichting Vrienden van de Levensindekliniek

Het bestuur van de Stichting Vrienden van de Levensindekliniek biedt hierbij haar Jaarrekening aan voor het boekjaar dat eindigde op 31 december 2017.

Algemeen

De Stichting Vrienden van de Levensindekliniek (hierna SVLK) is onlosmakelijk verbonden aan de Levensindekliniek. De SVLK zorgt ervoor dat de zorginstelling financieel onafhankelijk haar werk kan doen. Het streven is dat de zorgverlening van de Levensindekliniek vergoed wordt uit de basis zorgverzekering. Daarmee worden niet alle kosten gedekt. De in totaal 15.000 Vrienden (donateurs) maken deze werkzaamheden van de Levensindekliniek mogelijk. De zorginstelling gebruikt de steun van de SVLK voor ontwikkeling en innovatie van haar zorgverlening en organisatie en voor de ontwikkeling van deskundigheid van de beroepsgroep op het gebied van euthanasie. Ook maakt zij wetenschappelijk onderzoek mogelijk. Deze activiteiten passen bij de doelstellingen van de SVLK.

Doelstellingen

De doelstellingen van de Stichting Vrienden van de Levensindekliniek zijn:

- Het financieel mogelijk maken van hulpverlening aan mensen die ondragelijk en uitzichtloos lijden en hun vraag naar levensbeëindiging niet gehonoreerd zien door hun eerst behandelend arts en daardoor een beroep doen op de Levensindekliniek;
- Het geven van voorlichting over levensbeëindiging dan wel euthanasie bij ondraaglijk en uitzichtloos lijden in het algemeen en het werk van de Levensindekliniek in het bijzonder.

Kernactiviteiten

Het bestuur van de SVLK geeft invulling aan deze doelstellingen met de volgende kernactiviteiten:

- Het subsidiëren van projecten van de Levensindekliniek die het zorgverleningsproces of de organisatie verbeteren;
- Het subsidiëren van projecten van de Levensindekliniek die de deskundigheid van de beroepsgroep bevorderen;
- Het subsidiëren van wetenschappelijk onderzoek binnen het werkgebied van de Levensindekliniek;
- Het verzorgen van informatiebijeenkomsten voor de Vrienden;
- Het uitgeven van nieuwsbrieven voor de Vrienden;
- Het voorzien in de behoefte aan werkkapitaal van de Levensindekliniek;
- Het opvangen van verliezen van de Levensindekliniek en in stand houden van voldoende algemene reserves;

Met de donaties van de Vrienden wordt bovenstaande gefinancierd.

Juridische structuur

De Stichting Vrienden van de Levensindekliniek is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 64725367.

Interne organisatiestructuur en personele beleid

Het (onbezoldigde) bestuur van de SVLK wordt gevormd door:

- De heer P.P.W Swildens, voorzitter
- Mevrouw G.M.M. van den Berg, secretaris
- De heer J. Schermerhorn, penningmeester

De stichting heeft geen medewerkers in dienst.

Belangrijkste elementen van het gevoerde beleid

Als we kijken naar de kernactiviteiten van de SVLK zien we in 2017 de volgende belangrijke elementen:

- 1. Het bijdragen aan de deskundigheidsbevordering van de beroepsgroep**
De consulent euthanasie is een ervaren zorgverlener die (huis)artsen ondersteunt bij een concreet euthanasieverzoek van een van hun patiënten. In 2017 zijn er 118 consultatietrajecten uitgevoerd, dit is een stijging van 80% ten opzichte van 2016. De SVLK heeft in 2017 € 65.000 uitgegeven aan dit project.
- 2. Organisatie van Informatiebijeenkomsten voor de Vrienden**
In voorgaande jaren bleek er onder Vrienden een grote behoefte te bestaan aan onderling contact en om persoonlijk geïnformeerd te worden over de ontwikkelingen binnen de Levensindekliniek. Daarom werden in 2017 vijf regionale bijeenkomsten gehouden die zeer goed bezocht werden.
- 3. Uitgave van Nieuwsbrieven**
In 2017 werden vier nieuwsbrieven uitgegeven waarin Vrienden geïnformeerd worden over de activiteiten en ontwikkelingen van de Levensindekliniek en van de SVLK.
- 4. De Levensindekliniek voorzien van werkkapitaal**
Met de hulp van de SVLK heeft de Levensindekliniek geen externe financiers nodig. Om de Levensindekliniek van werkkapitaal te voorzien nam de rekeningcourant tussen SVLK en Levensindekliniek in 2017 toe tot € 493.000,-
- 5. Het opvangen van verliezen van de Levensindekliniek**
Het beleid van de Levensindekliniek om verzekeraars kostendekkende tarieven te laten betalen voor de hulpverlening is succesvol geweest. Hierdoor is er in 2017 geen verzoek geweest om een tekort door middel van donaties van Vrienden te dichten.

Financieel

Behaalde omzet en resultaten

Particuliere donateurs zorgen voor de financiële middelen van de SVLK. Hoewel de stichting in principe ook bij bedrijven, vermogensfondsen en andere maatschappelijke organisaties zou kunnen werven, heeft zij dit jaar uitsluitend geworven onder particulieren. Hiertoe is een netwerk ontwikkeld van circa 15.000 Vrienden, die door middel van donaties en schenkingen de SVLK financieel ondersteunen. Een groot deel van hen heeft de SVLK gemachtigd een financiële bijdrage van hun bankrekening te incasseren. De SVLK ontvangt ook bijdragen beneficiair uit erfenissen. In 2017 heeft de SVLK € 787.000 euro aan donaties ontvangen.

Van deze inkomsten heeft zij 1% besteed aan fondsenwerving in de vorm van incassokosten. Aan doelstellingen heeft de stichting 17% besteed en aan beheerskosten 10%. Het resultaat van € 575.000 is bestemd om risico's bij de Levensindekliniek op te kunnen vangen.

Financiële positie

Met de groei van de Levensindekliniek is ook de financieringsbehoefte toegenomen. De SVLK heeft de doelstelling om samen met de Levensindekliniek een financiële buffer op te bouwen van 25% van de jaaromzet van de Levensindekliniek. Eind 2017 betrof het percentage eigen vermogen van de Levensindekliniek en de Vrienden van de Levensindekliniek samen 28% van de omzet van de Levensindekliniek.

De reserves van de SVLK staan op betaal- en spaarrekeningen van de ING, ASN en de Triodos.

Voornaamste risico's en onzekerheden

De risico's voor de SVLK zijn uitsluitend gelegen in de inkomsten. De organisatie is voor haar inkomsten volledig afhankelijk van donateurs. Wanneer euthanasie in het algemeen of de Levensidekliniek in het bijzonder negatief in het nieuws komt, kan dit gevolgen hebben voor de donaties. Tot en met 2017 is dit nog niet het geval geweest.

Toekomstparagraaf

Verwachte gang van zaken

Voor 2018 is voor bijna € 500.000 aan projecten begroot. De groei in het aantal hulpvragen maakt het enerzijds noodzakelijk te investeren in de professionalisering van de organisatie. Anderzijds zijn er projecten begroot die de ontwikkeling in het aantal hulpvragen juist moet beheersen.

Voorbeelden hiervan zijn het project Consulent euthanasie, waar een consulent van de Levensidekliniek een arts met raad en daad terzijde staat, en de nascholing op het gebied van euthanasie voor huisartsen.

In 2018 wil de SVLK het Vriendenbestand verder ontwikkelen, zodat de stichting aan haar doelstellingen kan blijven voldoen. Om de Vrienden blijvend te betrekken, informeren de SVLK hen ook in 2018 via een viertal nieuwsbrieven en op de informatiebijeenkomsten. Deze laatste zijn zo succesvol, dat het aantal bijeenkomsten in 2018 wordt uitgebreid naar negen. Een andere activiteit is het stimuleren van Vrienden met voor de Levensidekliniek relevante expertise om zich als Vriend-participant in te zetten voor de Levensidekliniek.

Begroting 2018

	Begroting 2018
Opbrengsten	
Incasso's	325.000
Acties	250.000
Eenmalige giften	200.000
Erfenissen en legaten	-
Totaal opbrengsten	775.000
Kosten	
Totaal projecten SLK	478.315
Totaal vriendenbijeenkomsten	36.000
Totaal voorlichting	50.000
<i>Totaal besteed aan doelstelling</i>	<i>564.315</i>
Beheer en administratie	86.600
Inzet SLK	80.000
Totaal kosten fondsenwerving	9.500
<i>Totaal beheerskosten</i>	<i>176.100</i>
Totaal kosten	740.415
Resultaat	34.585

Conclusie

De Stichting Vrienden van de Levensidekliniek is trots op haar 15.000 Vrienden en hun betrokkenheid bij het werk van de Levensidekliniek. Het blijkt steeds weer dat deze groep bereid is om de Levensidekliniek (al dan niet financieel) te ondersteunen als daar behoefte aan is. De financieringsbehoefte van de Levensidekliniek neemt toe en daarom zal de SVLK in 2018 proberen om het aantal Vrienden verder te ontwikkelen. Tegelijkertijd wordt de mate waarin kosten gemaakt moeten worden voortdurend beheerst, om zodoende een zo groot mogelijk deel van de inkomsten aan de doelstellingen van de SVLK te kunnen besteden.

Dankzij de Stichting Vrienden van de Levensidekliniek is de Levensidekliniek financieel onafhankelijk en kan zij slagvaardig handelen.

2. JAARREKENING

2.1 Balans per 31 december 2017

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Rekening Courant SLK	<u>493.562</u>	493.562	<u>274.798</u>	274.798
<i>Liquide middelen</i>		959.927		639.009
Totaal activazijde		<u><u>1.453.489</u></u>		<u><u>913.807</u></u>

2.1 Balans per 31 december 2017

(Na resultaatbestemming)

PASSIVA	<u>31 december 2017</u>		<u>31 december 2016</u>	
	€	€	€	€
Reserves en fondsen				
Bestemmingsreserve	-		-	
Overige reserves	<u>1.443.559</u>		<u>868.779</u>	
		1.443.559		868.779
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren	9.175		13.498	
Overige schulden	755		26.030	
Overlopende passiva	<u>-</u>		<u>5.500</u>	
		9.929		45.028
Totaal passivazijde		<u><u>1.453.489</u></u>		<u><u>913.807</u></u>

2.2 Staat van baten en lasten over 2017

	2017		2016	
	€	€	€	€
Baten				
Baten van particulieren	786.783		914.009	
Baten van andere organisaties zonder winststreven	-		10.000	
Som van de baten		786.783		924.009
Lasten				
Besteed aan doelstellingen	129.960		574.003	
Wervingskosten	7.293		7.263	
Kosten beheer en administratie	75.160		100.769	
Som van de lasten		212.413		682.035
Saldo voor financiële baten en lasten		574.370		241.974
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	410		546	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-		-	
Saldo financiële baten en lasten		410		546
Saldo van baten en lasten		574.780		242.520
Bestemming saldo van baten en lasten				
Toevoeging/ontrekking aan:				
Overige reserves		574.780		267.520
Bestemmingsreserves		-		25.000-
		574.780		242.520

2.3 Vergelijking begrotingscijfers 2017

	Begroting 2017	Realisatie 2017
	€	€
Baten:		
Baten van particulieren	800.000	786.783
Baten van andere organisaties zonder winststreven	-	-
	<u>800.000</u>	<u>786.783</u>
Lasten:		
Besteed aan doelstellingen	426.000	129.960
Wervingskosten	7.000	7.293
Dotatie garantievoorziening	-	-
Kosten beheer en administratie	72.000	75.160
	<u>505.000</u>	<u>212.413</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>-</u>	<u>410</u>
Saldo van baten en lasten	<u>295.000</u>	<u>574.780</u>

2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

Voor de opstelling van de jaarrekening is de Richtlijn voor de Fondsenwervende instellingen (RJ 650) gevolgd.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Onder baten wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar ontvangen donaties.

Baten uit nalatenschappen

De organisatie dient baten uit nalatenschappen te verwerken in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Zij verwerkt voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het boekjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen. De omvang van een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de ontvangst kan worden gemaakt. Hiervan is in ieder geval sprake bij ontvangst van de akte van verdeling.

Bedrijfslasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Donaties worden direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht zodra het bestuur de toekenning aan de subsidieontvanger heeft goedgekeurd.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en kosten van de bank.

2.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Overige vorderingen		
Rente banken	410	546
Rekening-courant Stichting Levensidekliniek	493.152	178.764
Diversen	-	95.488
	<u>493.562</u>	<u>274.798</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Liquide middelen		
ING Bank N.V.	68.025	485.357
Triodos Bank N.V.	157.091	153.652
ASN Bank	734.810	-
	<u>959.927</u>	<u>639.009</u>

2.5 Toelichting op de balans

PASSIVA

STICHTINGSVERMOGEN

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	868.779	601.259
Resultaatbestemming boekjaar	574.780	242.520
Met betrekking tot bestemmingsreserve	-	25.000
Stand per 31 december	<u>1.443.559</u>	<u>868.779</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Handelscrediteuren		
Crediteuren	<u>9.175</u>	<u>13.498</u>
	<u>9.175</u>	<u>13.498</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Overige schulden		
Bijdrage Stichting Levensidekliniek Wetenschappelijk onderzoek	-	25.000
Nog te ontvangen factuur bankkosten 4e kwartaal	755	1.030
	<u>755</u>	<u>26.030</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Overlopende passiva		
Administratiekosten	-	500
Accountantskosten	-	5.000
	<u>-</u>	<u>5.500</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Garantieplichting

De Stichting Vrienden van de Levensidekliniek heeft in haar doelstelling opgenomen dat zij, waar de reguliere financiering van de Stichting Levensidekliniek tekort schiet, deze tekorten zal aanvullen.

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Baten		
<i>Baten van particulieren</i>		
Eenmalige donaties en giften	378.651	806.022
Vaste bijdragen / incasso's	378.536	
Nalatenschappen	29.596	107.987
	<u>786.783</u>	<u>914.009</u>
 <i>Baten van andere organisaties zonder winststreven</i>		
Stichting Jessy & Betty Blumenthal	-	10.000
	-	10.000
	<u>786.783</u>	<u>924.009</u>
 Lasten		
<i>Besteed aan doelstellingen</i>		
Bijdrage exploitatie Stichting Levenseindekliniek	-	510.236
Projecten Stichting Levenseindekliniek	65.000 *	
Bijdrage Stichting Levenseindekliniek Wetenschappelijk onderzoek	-	25.000
Voorlichtingsactiviteiten	64.960	38.767
	<u>129.960</u>	<u>574.003</u>
 <i>Wervingskosten</i>		
Incassokosten	7.293	7.263
	<u>7.293</u>	<u>7.263</u>
 <i>Kosten beheer en administratie</i>		
Administratiekosten	2.971	3.139
Kosten administratie en inning van de Vrienden	59.224	88.617
Accountantskosten	9.641	7.944
Bestuurskosten	1.641	183
Overige algemene kosten	1.683	886
	<u>75.160</u>	<u>100.769</u>
 Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rente liquide middelen	<u>410</u>	<u>546</u>

* Het project Consulent Euthanasie is voor een bedrag van EUR 29.596 gefinancierd middels giften ontvangen uit erfenissen in 2017.

's-Gravenhage,
Stichting Vrienden van de Levensindekliniek

Het bestuur:

De heer Mr. P.P.W. Swildens
Voorzitter

Mw. G.M.M. van de Ven - van den Berg
Secretaris

Was getekend

Was getekend

De heer drs. J. Schermerhorn RA
Penningmeester

Was getekend

---

3. Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de het Bestuur van Stichting Vrienden van de Levensidekliniek

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Vrienden van de Levensidekliniek te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrienden van de Levensidekliniek op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrienden van de Levensidekliniek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 fondsenwervende instellingen is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 fondsenwervende instellingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 fondsenwervende instellingen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 fondsenwervende instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 9 april 2018

CROP registeraccountants

Was getekend

Drs. D. Davelaar-Kemp RA